

РЕСУРСОЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА У КОНТЕКСТІ ЛОГІСТИЧНОГО ПІДХОДУ

Логістика охоплює всі стадії товароруху від початку до кінцевого моменту, вивчає і враховує на практиці ці стадії у сукупності: системно, комплексно та інтегровано. Тому, основною причиною потреби у логістиці є те, що із її практичним використанням у сфері товароруху були знайдені ті резерви, які компенсували витрати із задоволення постійно зростаючого попиту споживачів. Вони заміщуються за рахунок оптимального розміщення складів, оптимального розміру партій поставки продукції, впровадженні новітніх технологій складування і навантажувально – розвантажувальних робіт в процесі обслуговування споживачів. Логістика руху ресурсів розглядається як процес управління рухом матеріальних об'єктів та відповідними фінансовими та інформаційними об'єктами від закупівлі матеріально-технічних ресурсів до отримання споживачами кінцевої продукції.

Завданням логістики є організація та управління рухом товарів, інформації, фінансів та послуг господарських систем. Економічний ефект логістики як новітнього науково-практичного напрямку визначається, насамперед, такими чинниками як зменшення запасів на всьому шляху руху товарного потоку (і відповідних витрат на складування та зберігання товарів) та скорочення часу проходження товару логістичними комунікаціями (і відповідних транспортних витрат).

Аналіз наукової літератури свідчить, що забезпечення підприємства різноманітними видами ресурсів є невід'ємною складовою процесу виробництва, про що неодноразово наголошувалось у працях О. Тяпухіна [1: 2], О. Захарова [3: 15], М. Гордона [2: 6–7] та інших авторів. Ми намагатимемось ще більш детальніше розкрити суть даного питання, визначити роль даної проблеми на сучасному етапі господарювання.

Не зважаючи на те, що проблематиці даної теми було присвячено не мало публікацій, суть даного питання залишається повністю ще не розкритим.

Мета дослідження. Не претендуючи на вичерпність теми, автор ставить за мету на основі першоджерел і досягнень вітчизняних і зарубіжних дослідників розкрити зміст логістики руху ресурсів в сучасних умовах.

Виробниче підприємство виступає складною системою, яка пов'язана із зовнішнім середовищем через вхідні та вихідні потоки (матеріальні) та відповідні їм інформаційні. Доставка товарів споживачу може бути організована та забезпечена в сучасних умовах тільки при дотриманні основних логістичних принципів:

- представлення необхідних товарів потрібної структури та якості у визначене місце у точний час із мінімально допустимими затратами;
- забезпечення комплексного обліку всіх затрат, пов'язаних із рухом товарів;
- перехід від ізольованого управління вантажними перевезеннями та складським господарством до скоординованого управління вантажопотоками.[3: 266–267].

Проте, я вважаю, що досить важливим на сьогодні є принцип автоматизованого управління складським господарством. Адже це прискорює видачу необхідного товару в мінімально короткий термін. Також важливу роль відіграє комплектація та упаковка призначеного замовлення, оскільки від цього залежить задоволення потреб споживача. А це відображає головну мету логістичного управління.

Процес переміщення та доставки товарів споживачу включає декілька стадій та операцій: знаходження продукції у вигляді збутового запасу у постачальника до моменту її відвантаження; навантаження транспортних засобів; безпосереднє транспортування товару; розвантаження товару і його доставка на склад споживача; перебування товару на складі у вигляді запасу до моменту споживання.

За оцінками багатьох експертів, застосування логістики не тільки забезпечує зменшення запасів на 50-95%, термінів доставки товару – на 25-45%, загальної тривалості виконання замовлення підприємством на 50-70%, але й приносить додаткові похідні вигоди (що зумовлюється синергетичним ефектом логістики), серед яких мультиплікативний ефект (при скороченні тільки товарних запасів підприємства на 10% прибуток збільшується на 11%, рентабельність – на 15%) та скорочення потреби у виробничих та складських площах (на 40–70%). Таким чином, логістика є одним з найновітніших науково-практичних напрямів. [5: 130-131].

На сьогоднішній час найбільш розповсюдженим є підхід до логістики як до науково-практичного напрямку господарювання, який полягає в ефективному управлінні матеріальними (ресурсними і товарними) потоками у сферах виробництва та обігу, та до системи транспортно-складських операцій та до системи організації торгово-закупівельної діяльності. Організаційні форми та економічні методи логістичного управління товарорухом, методи і засоби його інформаційного та кадрового забезпечення, технічні засоби і технології управління, покликані максимально скоротити сукупні затрати на всіх стадіях руху (і зберігання) товару. Тому, можна сказати, що основна мета логістики полягає в адаптації до потреб і бажань споживача, що означає гарантію точного і швидкого виконання їх замовлень та точного виконання термінів замовлень.

Для підвищення або ж збереження конкурентоздатності підприємство має скоротити виробничий цикл, мінімізувати витрати, удосконалити управління матеріальними потоками, гнучко реагувати на ринкові зміни. Збільшення складських запасів продукції з метою задоволення попиту є неефективним заходом підвищення конкурентоздатності, адже це пов'язано із підвищенням витрат. Тільки впровадження логістичних знань дозволяє чітко та оперативно реагувати на споживацький попит і при мінімальних затратах і запасах задовільняти його.

Метою логістики руху ресурсів – є оптимальне формування та ефективне управління наскрізними матеріало-інформаційно-фінансовими потоками сфер постачання, виробництва і збуту господарських систем.

Матеріальні потоки утворюються в результаті діяльності різних підприємств та організацій, що виробляють і споживають ту чи іншу продукцію, здійснюють чи користуються тими чи іншими послугами. При цьому вирішальна роль в управлінні матеріальними потоками надається:

- транспортним підприємствам загального користування, різним транспортно-експедиційним фірмам;
- підприємствам гуртової торгівлі;
- комерційно-посередницьким організаціям;
- підприємствам – виробникам, чиї склади готової продукції виконують різноманітні логістичні операції тощо.

Силами цих підприємств та їх належної організації формуються матеріальні потоки, безпосередньо здійснюється та контролюється процес товаропросування.

Відповідно інформаційний логік відповідає матеріальному потоку і розглядається як сукупність циркулюючих в логістичних системах, між ними та у відносинах із зовнішнім середовищем повідомлень, необхідних для управління та контролю за логістичними операціями.

Відобразимо основні завдання логістики руху ресурсів у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1.

Основні завдання логістики руху ресурсів

Види логістики	Основні завдання
Транспортна логістика	- вибір виду транспортування ресурсів - вибір виду транспорту - вибір транспортного засобу - вибір оптимальних маршрутів перевезення - вибір перевізника
Складська логістика	- аналіз ефективного використання складів - визначення кількості складів - вибір місця розташування складів - вибір способів зберігання продукції - розробка логістичних процесів на складі
Логістика запасів	- аналіз стану змін запасів - встановлення пріоритетів управління запасами - вибір моделі управління запасами - визначення кількості покупних ресурсів - визначення часу оформлення замовлень
Інформаційна логістика	- аналіз ефективності інформаційних потоків - розробка документообороту у логістичній системі - проектування, створення та введення у експлуатацію інформаційних систем - впровадження сучасних новітніх технологій
Фінансова логістика	- визначення раціональних фінансових потоків - проектування, створення та введення у експлуатацію систем фінансових потоків - вибір форм грошових розрахунків - організація руху фінансових ресурсів - забезпечення фінансової стійкості логістичної системи - визначення „взъких місць” у логістичній системі.

Різноманітність логістичних операцій та послуг (по складуванню, перевезенні, транспортній експедиції, інформації) дозволяє значно розширити можливості комерційно-посередницьких організацій із обслуговування підприємств-постачальників та споживачів продукції.

Проілюструємо структуру руху ресурсів на рис.1.

Охарактеризуємо коротко наведений рисунок.

Транспортна логістика – це управління фізичним рухом матеріальних ресурсів в просторі і в часі у відповідності із інтересами споживачів.

Логістика складування – це управління розміщеними товарами на зберігання, поповнення та видача матеріальних ресурсів споживачам у відповідності із їхніми вимогами.

Логістика складування оперує поняттям „запаси” – це продукція виробничо-технічного призначення; вироби народного споживання та інші товари, які очікують використання у процесі особистого споживання або споживання підприємством.

Інформаційна логістика – напрям руху ресурсів, які присвячені управлінню інформаційних потоків у логістичних системах.

Фінансова логістика – рух фінансової маси у різних системах логістики.

Логістика послуг (сервісна) – управління потоками послуг. [1, с.4-5].

Проаналізувавши даний рисунок, я хотіла би додати, що до логістики руху ресурсів слід

також віднести і логістику розподілу, оскільки вона є невід'ємною складовою просування матеріальних та супутних потоків. Також, варто зауважити, що логістика руху матеріальних та нематеріальних потоків тісно переплітаються між собою, оскільки між ними проходить так зване „з'єднання”, коли утворюється така модель пропозиції як товар – послуга. А цим всім керує логістика трудових ресурсів, яка на жаль не відображається на рисунку у автора. Адже, саме завдяки людському фактору і створюються матеріальні та інші потоки, які ведуть до виготовлення продукту чи надання необхідних послуг та задоволення потреб споживачів.

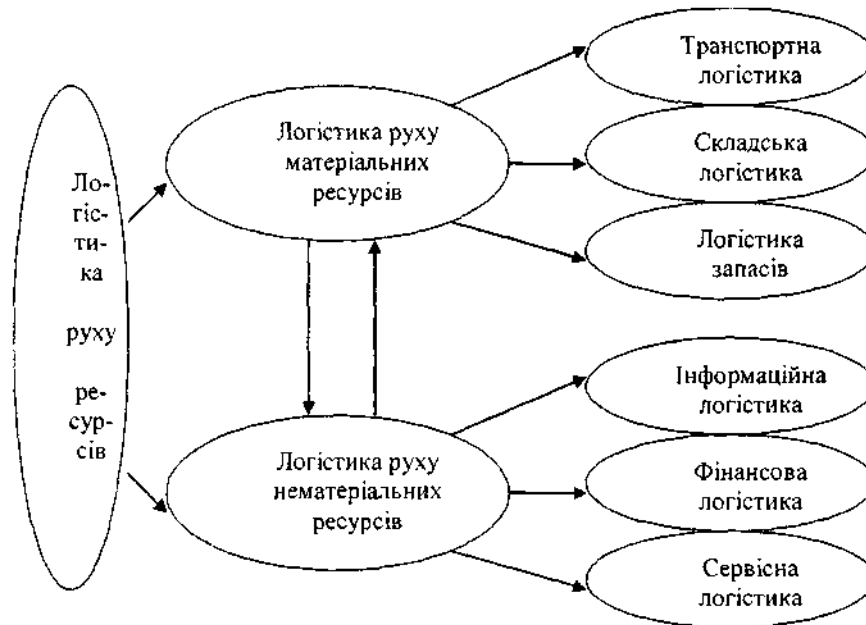

Рис. 1. Структура логістики руху ресурсів.

Висновки та перспективи подальших розвідок. У процесі становлення та розвитку в нашій країні ринкових відносин істотним чином змінюється характер всієї господарської практики і в тому числі і матеріально-технічного забезпечення, яке в нових умовах господарювання здійснюється не через централізований розподіл, а шляхом оптової торгівлі засобами виробництва на основі товарно-грошових відносин між товаровиробниками. Наведемо вплив логістики руху ресурсів на розвиток ринкових відносин в сучасних умовах.

Логістичний підхід господарювання за наглядом та оцінкою матеріалопотоків, їх організація та регулювання із моменту виготовлення і до моменту виробничого споживання, сприяє розвитку відносин між постачальниками та одержувачами продукції.

Застосовуючи логістичний підхід підприємства конкурують одне з одним у процесі обслуговування замовників, у підвищенні якості постачання та доставки продукції з найменшими витратами. Методи логістики виступають надійним інструментом для підвищення конкурентоздатності на товарному ринку.

Важливою умовою ресурсного забезпечення підприємства є пошук резервів зниження затрат на заготівлю, складування, розвантаження, навантаження та відправлення продукції. Скорочення затрат на транспортно-складські операції визначає вииграш у конкуренції та лідерство в системі ринкових відносин.

Істотний вплив при цьому відіграє вибір оптимального варіанту витрат на логістичні операції. Першочергова роль в логістиці належить оптимізаційним рішенням, наприклад, із нормування партії продукції, із скорочення складських перевалок продукції, формування господарських

зв'язків. Прийняття та реалізація цих рішень вплинуть на використання резервів економії фінансових та матеріальних ресурсів, розширення регіональних ринків товарів та послуг.

Розвиток та впровадження механізму логістичного управління пов'язане із застосуванням фінансових, інформаційних та всіх інших видів ресурсів. Від ефективності їх застосування та функціонування залежить вцілому успіх економічної реформи.

Логістика руху ресурсів є достатньо складним розділом логістики, оскільки потребує наскрізного управління логістичними потоками у системах при різних співвідношеннях їх характеристик, траєкторій руху, часу початку руху та просування через окремі визначені пункти. В зв'язку з цим вона є необхідною та доцільною при управлінні поточковими процесами на підприємстві. Надалі будемо ще більш глибоко вивчати та впроваджувати у практику досліджувану проблему, оскільки вона є невід'ємною складовою виробничого процесу на підприємстві.

Література

1. Гордон М. П., Карнаухов С. Б. *Логистика товародвижения*. – М.: Центр экономики и маркетинга, 1998. – 168 с.
2. Захаров А. *Логистика товародвижения*. // РИСК. – 2002. - № 3. – с.15-22.
3. *Коммерческая деятельность предприятия: стратегия, организация, управление: Учебн.пособие* / В.К. Козлов, С.А. Уваров, Н.В. Яковлева и др.; - СПб.: Политехника, 2000. – 322с.
4. *Транспорт+Логистика. Интерсклад*. - Киев.-2002.
5. Тяпухин А. *Логистика движения ресурсов*. // РИСК. – 2002. - №2. – с. 4-10.